

ISTORIE

Mulți preoți au murit, alături de militarii români, pe fronturile tuturor războaielor. Puțini știu că unii dintre ei ar putea fi socotiți sfinți. Astăzi, preoții militari se află alături de camarazii lor în teatrele de operații.

Căpitan Cornelia Mihăilă
cornelia.mihaila@presamil.ro

Amurit la Mărășești, însoțindu-i pe soldații pe care-i păstora într-un atac. Au fost bombardați. Părintele Ștefan Ionescu, zis Cazacu', făcea parte din Regimentul 3 Olt. Cum sunt ostașii șugubeți și pentru că avea înfățișare de rus, l-au poreclit Cazacu'. Ni-l dă exemplu de eroism părintele Marius Guguci, preotul Bazei 90 Transport Aerian Otopeni, care a abordat, în lucrarea sa de doctorat, acest subiect – preoții militari pe front și sacrificiul lor pentru patrie și pentru soldat. Nu prea există cărți document pe această temă. Gheorghe Nicolescu a publicat o culegere inedită de rapoarte și ordine, corespondențe extrase din Arhivele Militare Române, editată în două volume: *Preoți în lupta pentru Marea Unire 1916-1919* și *Preoți în tranșee*. Astfel, documentarea este anevoioasă, dar uimitoare!

În 1926, când Asociația Cultul Eroilor, care se ocupa de memoria eroilor de pe front, a preluat Mausoleul de la Mărășești – proiectat, inițial, ca și Catedrală a Mântuirii Neamului, cu hramul Înălțarea Domnului și Ziua Eroilor – au fost descoperite, într-o groapă comună (un fapt pe cât de interesant, pe atât de puțin amintit), în apropiere de Mărășești, osemintele a 20 de soldați, alături de ei fiind și preotul militar Ștefan Ionescu Cazacu'. Toate trupurile erau putrezite complet, mai puțin mâna dreaptă a părintelui, cea în care ținea strâns crucea pe care era inscripționat: Regimentul 3 Olt. Iată că, preoțimea militară a dat și sfinți.

• **Preoți în lupta pentru Marea Unire 1916-1919**, volum semnat de Gheorghe Nicolescu, Gheorghe Dobrescu și Andrei Nicolescu. Cuprinde corespondența extrasă din Arhivele Militare Române și lămurește începutul activității pastorale în armată și aduce exemple concrete, fapte de eroism ale preoților care s-au alăturat oștirii române, pe frontul primei conflagrații mondiale.

Mâna care i-a binecuvântat pe soldați în lupte a rămas neputrezită! De acest eveniment amintește, din păcate, doar un singur ziar, în 1926, într-o coloană, pe cinci rânduri. Și este păcat că nu se amintește mai mult, pentru că avem foarte multe de învățat de la preotul acesta, căruia Dumnezeu i-a dat mare dar, mai aflăm de la părintele Guguci.

Nume de mari duhovnici ai țării sau preoți martiri ai lagărelor au servit neamul românesc sub drapel. O fac în continuare și o vor face atâta vreme cât există poporul român creștin. Și, cum de 2.000 de ani încoace creștinismul este atestat pe pământul românesc, nădejdea este că nu va pieri nicicând.

Părintele Dimitrie Bejan este un nume răsunător nu doar printre fețele bisericești. A fost și prizonier de război, dar nu a fost singurul. A stat foarte mult în Siberia, la Oranki (memorii pe care le și scrie, mai apoi, în cartea *Oranki – Amintiri din captivitate*) și nu numai. Iar când s-a reîntors în țară, a fost închis, pentru că a luptat alături de soldați pe Frontul de Est, ne spune părintele Marius Guguci. A căzut prizonier la Stalingrad. O parte dintre ofițeri reușiseră să fugă, în noaptea dinaintea capturării. Din câte povestea părintele, lui i-au dat drumul ostașii ruși să plece. Dar i-au spus ostașii noștri: Părinte, pe noi cui ne lași? Și a plecat cu ei în lagăr. Revenit în țară, era greu pentru un preot, care a văzut ororile comunismului, să tacă. Părintele Dimitrie Bejan este un martir pe care noi, preoții militari, ar trebui să-l cinstim mai mult.

Și atunci, ca și acum, militarul nu pleca la război neînsoțit de preot. Preotul a mers alături de soldat chiar în câmpul luptei, în mijlocul focului, pentru a-l încuraja pe militar. În revista *Lumea Satului*, din 2009, găsim extras din *Monitorul Oficial* nr. 96 din 1918, despre Protosinghelul Iustin Șerbănescu, de la Cernica: *A luat parte la toate luptele mergând cu sfânta cruce în mână în fruntea luptătorilor. În ziua de 2 octombrie 1916, văzând că Regimentul Feldioara a pierdut în lupte aproape toți ofițerii și comandantul căzuse rănit pe muntele Clăbucetul Taurului, a luat comanda acestui corp și, luptând ca un erou o zi și o noapte, a respins pe inamic până la muntele Susai, oprindu-l de a ocupa Azuga. A fost rănit de două ori, a căzut prizonier și a evadat rătăcind opt luni prin munți, până să reușească să treacă iar în liniile românești.*

Preotul este parte integrantă în corpul de oaste. Multa documentare pentru propria teză de doctorat îl face pe părintele Bazei 90 Transport Aerian să conștientizeze: *Ar trebui să le purtăm mai multă recunoștință preoților de la spitalele militare, studenților și seminariștilor care au fost încorporați ca sanitari în Primul Război Mondial. De ce? Pentru că atunci când a apărut tifosul au fost medici care au refuzat să-i trateze pe soldați, de frica bolii, care era foarte contagioasă. Singurii care au acceptat fără nici un fel de împotrivire să le slujească soldaților români bolnavi au fost preoții militari, studenții la teologie, seminariștii, călugării și monahiile. Și unii au plătit pentru curajul lor cu viața.*

Scutul crucii în

Părintele Alexandru Tudose, slujind în Afganistan.

*Referatul asupra activității preoților de armată în campania din 1916-1918, întocmit de șeful Serviciului Religios din Marele Cartier General, iconomul Constantin Nazarie, este, în fapt, o culegere de caracterizări făcute de comandanții preoților militari. Ea este publicată în volumul de documente *Preoți în lupta pentru Marea Unire 1916-1919*, realizat de Gheorghe Nicolescu. Preotul Marius Guguci insistă să luăm aminte la aceste documente vii care atestă comportamentul preotului pe front: *Sunt exemple care pe mine m-au cutremurat. Despre un preot militar, comandantul său spunea așa: Când a ajuns părintele la noi, tot regimentul era adventist. La sfârșitul frontului, toți erau creștin-ortodocși. Doar datorită purtării de grijă, prin propovăduirea și prin exemplul personal al preotului. Deci, fără să facă propagandă. Doar prin exemplul vieții sale. Despre părintele Grigore Leu, în Primul Război Mondial, spunea comandantul lui că este exemplul de preot desăvârșit, de care Mântuitorul Iisus Hristos ar fi mândru. Exemplele sunt multiple și este greu să definești care ar fi mai concludente. Să fie cazul preotului Nicolae Vasilescu, propus spre decorare de comandantul Trenului**

Sanitar Permanent nr. 1, care amintea, printre alte fapte de jertfă, inițiativa părintelui de a parcurge, cu o bucurie apostolească, pe jos, timp de două luni, zi de zi, un drum de zece kilometri, cu zăpadă până la brâu, pentru a oficia toate slujbele de înmormântare pentru soldații Regimentului 7 Vânători? Ori, poate, gesturile de încurajare ale părintelui Elian D., de la Regimentul 5 Vânători, care încuraja militarii și le lega rănile în imediata apropiere a frontului, iar când aceștia nu au mai îndrăznit să înainteze, din cauza ploii de gloanțe, el însuși având în spinare două cutii cu cartușe a mers în fruntea soldaților?

Cu toate acestea, nu toți preoții s-au ridicat la înălțimea chemării patriei. În încheierea referatului său, iconomul Nazarie scrie: *Trebuie să amintesc și faptul că sunt câțiva preoți care, după foile calificative, n-au fost la înălțimea chemării lor. Aceasta nu atât din rea voință pe cât din lipsă de cultură.*

În prezent, preotul militar însoțește contingentul românesc în teatrele de operații. Acolo, se ridică o biserică, sau un paraclis, ori se amenajează un spațiu dedicat slujbelor – depinde de condițiile zonei de

Ei au luptat pentru eliberarea Basarabiei și Bucovinei de Nord, 1941.

